

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Psalm 119, 129 - 136
Ochtenddienst

Broeders en zusters,

1. **Votum**
2. **Zegengroet**
3. **Zingen : Gezang 145 : 2 - 4**
4. **Lezing van de wet**
5. **Zingen : Psalm 130 : 2 en 4**
6. **Gebed voor vergeving van de zonden en vernieuwing door de Heilige Geest**
7. **Schriftlezing : Mattheüs 7 : 21 - 29**
8. **Zingen : Psalm 1 : 1 en 2**
9. **Tekst : Psalm 119 : 129 - 136**
10. **Zingen : Psalm 119 : 49 - 51**
11. **Dankzegging en voorbede**
12. **Slotzang : Lied 473 : 1, 5, 7 en 10**
13. **Zegen**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein

Voordat ik met de inhoud van de tekst begin wil ik eerst iets zeggen over de vormgeving van Psalm 119. Zoals u in uw Bijbel kunt zien is Psalm 119 ingedeeld in gedeelten van acht verzen. Iedere keer gescheiden door een asterix. Deze indeling komt overeen met de oorspronkelijke indeling van de Psalm. Want die bestaat ook iedere keer uit gedeelten van acht verzen. Waarbij ieder gedeelte begint met de volgende letter van het Hebreeuwse alfabet. **[Indeling Psalm 119]** Dus dat is ook de reden dat ik als tekst de verzen 129 - 136 heb gekozen, ook al komen in deze verzen verschillende dingen ter sprake. Toch is het als blok een samenhangend geheel. Overigens zijn de thema's die je in die blokken van acht verzen tegenkomt bijna iedere keer hetzelfde. Thema's als de vreugde over de wet van de Here en het verlangen ernaar te leven, de tegenwerking van vijanden en de eigen zondigheid waardoor je toch zonden doet. Thema's die we ook in onze tekst vanmorgen zullen aantreffen. Dat over de vorm en de globale inhoud van Psalm 119.

Jongens en meisjes, ik weet niet of jullie een navigatiesysteem in de auto hebben. Een TomTom of een systeem van een ander merk. Dat doet er niet toe. Veel mensen hebben tegenwoordig zo'n ding. Want ze zijn heel handig als je de weg niet zo goed weet. Vaak weet je de weg wel. En dan heb je hem niet nodig. Bijvoorbeeld als je naar school gaat. En naar de kerk weten jullie ook de weg wel. Dan hoeft hij ook niet aan. **[TomTom]** Maar als jullie deze week of later met de auto op vakantie gaan naar een plek waar jullie nog nooit geweest zijn of nog niet zo vaak, dan gaat hij zeker aan. Want hij vertelt je de weg naar de camping of het hotel of naar de Efteling of een ander park. En dan is zo navigatiesysteem heel handig. Zo handig dat mensen er zo honderd euro of meer voor willen betalen. Als je zo'n apparaat hebt is het in het begin nog wel wennen. Stuur hij je de goede kant op? Kiest hij de beste route? Maar als je eenmaal gemerkt hebt dat dat wel goed zit, dan ga je er meer en meer op vertrouwen. Dan weet je: 'Als ik gewoon doe wat hij zegt, kom ik op mijn bestemming aan.' En als je zo'n systeem nog maar net hebt en je merkt hoe goed het werkt, dan zul je er ook enthousiast over vertellen aan anderen. Handig hè, zo systeem? Ergens ook wonderlijk hè, zo'n apparaat. Je vertelt het waar je naar toe wil, wat je bestemming is, en het apparaat kan zelf bepalen waar je bent en de beste route uitrekenen. En als je een heel slim apparaat hebt, weet het ook nog of er op

de route files staan en dan rekt hij uit of je niet via een andere route sneller op je bestemming bent. Echt wonderlijke apparaten.

De dichter van Psalm 119, vermoedelijk David, is ook heel enthousiast over het navigatiesysteem dat hij van God heeft gekregen. Hij vindt dat ook een wonderlijk systeem. Hij is er gewoon verbaasd over. Verbaasd over de wijsheid ervan. Over hoe mooi het is. Hoe toepasselijk het is voor ons leven. En roept hij vol enthousiasme in vers 129 uit dat de richtlijnen van God voor hem een wonder zijn. In heel deze Psalm steekt de dichter de loftrumpet over de wet van de HERE. Over de Thora. En het is belangrijk voor ons dat we scherp hebben wat met de Thora of de Wet bedoeld wordt. Wij denken bij de wet al gauw aan de Tien Geboden zoals we die kennen uit Exodus 20. Eventueel betrekken we daar nog de regels bij die we verder in de boeken van Mozes tegenkomen. Regels die te maken hebben met ziektes, regels die te maken hebben met voedsel, regels die te maken hebben met de dienst aan de HERE in de tabernakel. Maar voor deze dichter en ieder gelovig kind van de HERE in die tijd was de Wet heel wat meer. Vaak was het de aanduiding voor de vijf boeken van Mozes. De boeken Genesis tot en met Deuteronomium. Maar soms was het nog meer. De Wet en de Profeten is een gebruikelijke omschrijving voor al de boeken van het Oude Testament. Dus als de Heer Jezus zegt dat het gebod om lief te hebben boven alles en de naaste als onszelf de grondslag zijn van alles wat er in de Wet en de Profeten staat, dan zegt Hij dus dat het hele Oude Testament op deze twee geboden rust. *[Thora meer dan]* De wet van God wijst je de weg in het leven. Hij vertelt ons wie we zijn, waarvoor we hier op aarde zijn. Wie onze Schepper is en hoe Hij tegen ons aankijkt. Hij vertelt ons over Gods liefde en hoe wij in Gods liefde kunnen blijven leven.

Gods kinderen in de tijd van het Oude Testament lazen de boeken van het Oude Testament dus niet als wetboeken zoals wij wetboeken lezen. Als wij aan wetten denken, gaan wij al snel in juridische kaders denken. Dan gaan we aan regels denken. Aan dingen die wel en niet mogen en de straffen op overtreding ervan. We zijn geneigd om te vragen waarom iets dan niet mag of waarom iets perse moet. Als wij over goed en kwaad denken, gaan wij al gauw in ethische kaders denken en gaan we al gauw in discussie. Dus we hebben nogal de neiging om daar tamelijk smal naar te kijken en er allerlei vragen bij te stellen. Als we zo met iedere aanwijzing van ons navigatiesysteem zouden omgaan dan zouden we waarschijnlijk nooit op onze bestemming aankomen.

Natuurlijk hebben mensen sinds de zondeval altijd wel die neiging gehad om vragen te stellen bij de weg die de HERE wijst, maar ik denk dat het vandaag de dag wel heel sterk leeft. Want zelden waren de mensen zo geëmancipeerd.

Voor een gelovig kind van de HERE was Gods wet een wet vol wijsheid. Een wet waar God zelf over had nagedacht. En de weg die God ons wijst is een weg ten leven. Een weg naar blijvend geluk en ware vrede. Hoe kan het dat mensen zo op Gods wet vertrouwen? Daar zijn natuurlijk veel redenen voor aan te geven. Maar laat ik bij de belangrijkste blijven. En de belangrijkste is dat de HERE deze wet heeft gegeven. Het is onze Schepper die ons in zijn Woord de weg wijst in dit leven. En als NT-gelovigen komt daar bij dat het onze Verlosser is die ons in zijn Woord de weg wijst. Hij heeft zijn leven gegeven om ons leven van de ondergang te redden. Zou Hij ons dan in zijn Woord een weg wijzen die slecht voor ons is en die ons niet op onze bestemming brengt? Het zal toch voor ieder mens duidelijk mogen zijn dat een God die zoveel voor de mensen over heeft, ze vervolgens niet een weg wijst die ze in het ongeluk stort. **[Zielloze TomTom]** Als we een zielloze TomTom durven te vertrouwen om ons in de vakantie de weg te wijzen. Dan moeten we toch zeker de HERE vertrouwen die ons met zoveel liefde en zorg omringt. Die zo geduldig met ons is. En die wil dat we voor altijd bij Hem zijn en delen in de schatten die de Heer Jezus voor ons heeft verdiend. Die zo graag wil dat ons leven zijn bestemming vindt. Zeg nu zelf, iedere logica is toch zoek als je wel naar op je TomTom vertrouwt, maar niet op de HERE je Schepper, je God en je Verlosser.

We zien de dichter van Psalm 119 dan ook de Wet van de HERE overdenken. Het bij hem ook geen blinde discipline. Niet dat hij de Wet ter discussie stelt, maar hij wil de wet wel doorgronden. Hij wil de wijsheid en de zin van wat de HERE zegt doorzien. En zijn ervaring is dat het fantastisch is om daarin verder door te dringen. Want bepalingen die op het eerste gezicht niet zinnig lijken, blijken heel wijs te zijn. **[Wijsheid ontdekken]** Veel ervan heeft David op die manier leren doorzien. Maar lang niet alles. Om sommige bepalingen te begrijpen had hij kennis nodig, die wij nog niet eens zo lang hebben. Bijvoorbeeld kennis over bacteriën en ziekten. In het boek Moderne wetenschap en de Bijbel van Ben Hobrink, zijn hier talloze voorbeelden van te vinden. Maar ook zonder onze moderne wetenschap is duidelijk dat het Woord van de Here vol wijsheid is en ons de goede weg wijst in dit leven.

Daarom zegt de Psalm ook dat als God woorden opengaan er licht is. Dat is een mooi beeld: de woorden van God gaan open. Open zoals een bloemknop opengaat en de pracht van de bloem meer en meer zichtbaar wordt. Zo kan ook het Woord van God open gaan. Woorden die je eerst niet begreep openden zich voor je en dan ontdek je hoe vol ze zijn van Gods liefde en wijsheid. Zelf heb ik dat gehad met de 'eer van God'. Vroeger kon ik daar niet zo veel mee. Maar toen ik mocht ontdekken God ons uit onze ellende redt, omdat wij zijn eer zijn in de schepping, toen wonnen die woorden aan rijkdom en diepgang. Gods Woord moet dus overdacht worden in ons hart. Dat doe je niet zozeer door ze op de ontleedtafel te leggen. Van de schoonheid van een bloem blijft ook niet veel over op de ontleedtafel. Integendeel. Je houdt dan een rommeltje van een stengel, bloemblaadje en wat sprietjes over. **[Gods Woord overdenken]** Maar wie liefdevol de woorden van de HERE overdenkt en daarin op zoek gaat naar Gods liefde en wijsheid, die ontdekt daarin zoveel moois en zoveel rijkdom. Die ontdekt daarin zoveel wat hem verder helpt om zijn weg te vinden in dit leven. Die ontdekt daarin licht op de weg van zijn leven. Die ontdekt het pad van het leven. En het mooie hierbij is dat dat licht niet alleen schijnt voor mensen die heel intelligent zijn. Nee, het is ook zichtbaar voor eenvoudigen, zoals in vers 130 staat. Ja, Paulus schrijft zelfs dat het wonder van het evangelie juist voor de wijzen van deze wereld vaak verborgen blijft. Een hoog IQ is niet nodig om het licht van Gods Woord te mogen zien. Maar een hart dat in alle eenvoud op de HERE in zijn liefde vertrouwt is de sleutel om deze schatkist van Gods wijsheid te kunnen openen. De Psalm spreekt daarom ook van dorst naar Gods geboden. Want die maken hem wijs. Die vertellen hem de weg door het leven. Die helpen hem bij de keuzes waar hij voor komt te staan.

Maar de dichter weet ook van de worsteling en de strijd om naar die goede geboden van God te leven. Er zijn flinke stoorzenders in zijn leven. Met name de stoorzender van de zonde. Hij worstelt daar verschrikkelijk mee. In vers 136 zegt hij dat beken van tranen uit zijn ogen vloeien omdat de wet van God niet wordt gehouden. Wij kennen dat vrees ik niet zo sterk. Dat we zo verdrietig zijn over het feit dat mensen zich niets van Gods wet aantrekken. Terwijl dat toch ook voor ons volop reden zou moeten zijn voor verdriet. **[Verdriet zonden]** Want al die ongehoorzaamheid van mensen is tegen de HERE gericht. Misschien wel niet bewust maar toch. En het leven lijdt eronder. Mensen, gemeenschappen en soms zelfs ook de schepping worden ontwricht door onze zonden.

Waarschijnlijk is deze pijn voor de dichter nog heviger, omdat de mensen die de wet niet houden verbondskinderen zijn. Broeders en zusters uit de kerk, zou je mogen zeggen. Ze kennen de HERE hun God en ze willen niet naar Hem luisteren. Zij gaan hun eigen gang zonder zich iets aan te trekken van hun goede God. Waarmee ze de HERE kwetsen en spelen met hun eigen leven.

Maar er is nog een reden waarom hij zoveel verdriet over deze mensen heeft. Want hun gedrag heeft invloed op zijn eigen leven. Hij wordt door deze mensen onderdrukt. Blijkbaar maken deze mensen hem het leven zuur. En wie wordt geconfronteerd met spanning die door mensen in zijn omgeving wordt veroorzaakt, wie het gevoel heeft dat mensen hem slecht gezind zijn, die heeft het moeilijk om zijn hart zuiver te houden en naar Gods geboden te leven. Die loopt het gevaar zijn zelfbeheersing te verliezen en met gelijke zondige munt terug te betalen. Die loopt het gevaar dat in zijn hart bitterheid en haat opschiet. Terwijl een kind van God juist wil dat zijn hart lof liefde is. Iemand die zich onderdrukt voelt, kan zich ook gemakkelijk eenzaam gaan voelen en dat maakt hem of haar kwetsbaarder om in zonden vluchten die de pijn voor korte tijd minder voelbaar maken.

De dichter kent zichzelf en weet dus dat hij in het verleden juist hierdoor vaak de weg van de zonden op is gegaan. Daarom bidt hij de HERE in zijn lied of God zijn gangen wil sturen, zoals Hij hem heeft beloofd. Of de HERE hem niet uit wil leveren aan de macht van het kwaad. Hij bidt hier dus feitelijk de zesde bede: Heer, leidt mij niet in verzoeking maar verlos mij van het kwaad. Een belangrijke bede voor al Gods kinderen. **[Nadenken over]** Want van onszelf zijn we zo zwak dat we niet stand kunnen houden tegen de duivel, de wereld en ons eigen vlees. Hij ziet dus een verband tussen zijn zonden en wat er in zijn leven gebeurt en hij vraagt daarin de HERE voor hem te zorgen. Zijn leven zo te lijden dat hij zo min mogelijk struikelt. Daarmee stelt hij de HERE natuurlijk niet verantwoordelijk voor zijn zonden. Dat zou niet terecht zijn, maar een verband tussen die beide ziet hij wel heel duidelijk. En het lijkt me toe dat de dichter van deze Psalm ook ons hierin iets leert. En we doen er goed aan om ons af of wij in onze gebeden hier niet meer aandacht aan zouden moeten besteden. Of wij ook niet meer na zouden moeten denken over de dingen die in ons leven aanwezig zijn en onze zonden. Hebben we bijvoorbeeld vrienden die een slechte invloed op ons gedrag hebben? Hebben we misschien dingen op de computer of kijken we bepaalde televisieprogramma's

die ons tot zonden brengen? We kunnen ons in zijn algemeenheid afvragen in hoeverre we nadenken over de heiligheid van ons leven. Wat ons helpt om zo te leven dat onze Vader in de hemel zich over ons leven kan verblijden of wat ons daarin in de weg staat. Als we daar eigenlijk geen idee over hebben, dan zegt dat natuurlijk iets.

En dat brengt ons bij vers 135 waar de dichter de HERE vraagt het licht van zijn gelaat over hem te laten schijnen. Het licht van Gods gelaat. Die woorden kennen we ook uit de zegen uit Numeri 6, zoals die ook hier geregeld aan het einde van de eredienst klinkt. "Moge de HERE het licht van zijn gelaat over u doen schijnen en u genadig zijn." Het licht van Gods gelaat spreekt over Gods vriendelijkheid. Over Gods liefde en over Gods zorg. Dus over datgene wat van levensbelang is voor ons. Want wat voor toekomst zouden we hebben als God ons niet meer in zijn liefde en genade aanziet? Dan is alles verloren

Zo zien we dat in Psalm 119 de essentie van het leven, het leven met de HERE wordt bezongen. Dit is waar het om gaat, broeders en zusters, in ons leven. Dit is de weg die we moeten volgen als we niet verloren willen gaan. *[De weg van God]* Nadenken over de weg die de HERE ons wijst in dit leven. Dus nadenken over onze Heer Jezus Christus en over datgene wat Hij ons heeft geleerd. En als we de weg gaan die Hij ons wijst, mogen we weten dat Hij bij ons is en ons omringt met zijn liefde en zorg. Maar de dichter sluit zijn ogen niet voor de andere weg waar we zo gemakkelijk op verzeild raken. De weg van de zonde. De weg zonder God. De weg die leidt tot onze ondergang. Laten we dan wijs en verstandig zijn en naar de woorden van de Heer Jezus luisteren. Dan zijn we verstandige mensen die het huis van hun leven bouwen op een rots. Een huis dat bestand is tegen de regen, de bergstromen en de stormen van het leven.

Amen